Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Begroting 2024

Incl. meerjarenraming 2025-2027

Inhoudsopgave

1. Algemeen 3

1.1 Voorwoord 3

2. Beleidsbegroting 5

2.1 (Beleids-)ontwikkelingen 5

2.2 Vanuit beleid naar uitvoeringsprogramma 8

2.2.1 Uitvoeringskaders 8

2.2.2 Opbouw programma 9

3. Paragrafen 11

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 11

3.2 Financiële kengetallen 14

3.3 Financiering 14

3.4 Bedrijfsvoering 16

3.4.1 Kernthema: Omgevingswet 16

3.4.2 Kernthema: Professionalisering 16

3.4.3 Kernthema: Strategisch HRM 16

3.4.4 Kernthema's: VTHKA instrumenten en verkenningen 17

3.4.5 Overige bedrijfsvoeringsonderwerpen 17

3.4.6 Informatievoorziening 18

3.4.7 Huisvesting OMWB in Tilburg 19

3.5 Wet open overheid (Woo) 19

4. Financiële begroting 20

4.1 Inleiding 20

4.2 Financiële uitgangspunten 20

4.2.1 Algemene uitgangspunten 20

4.2.2 Financieel technische uitgangspunten 20

4.2.3 Maatregelen kosteneffectiviteitsonderzoek 'Van goed naar beter' 21

4.3 Begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 22

5. Toelichting op de begroting 2024 24

5.1 Toelichting op de baten 24

5.2 Toelichting op de lasten 25

5.3 Declarabiliteit 28

5.4 Tarief ontwikkeling 28

6. Uiteenzetting financiële positie 29

6.1 Geprognosticeerde balans 29

6.2 (Vervangings-)investeringen 2024 30

6.3 Afschrijvingstermijnen 30

6.4 Staat van reserves 31

Bijlage 1. Specificatie bijdrage per deelnemer 32

Bijlage 2. Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld 34

Lijst van veel gebruikte afkortingen en termen binnen de OMWB 35

1. Algemeen

1.1 Voorwoord

Voor u ligt de begroting 2024 inclusief meerjarenraming 2025–2027 van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (hierna OMWB). De begroting hangt samen met de tegelijkertijd aangeboden begrotingswijziging 2023. Hierin worden de inflatie, vastgestelde cao en de tariefsaanpassingen financieel vertaald. Deze opzet ligt ook aan de basis voor de begrotingsuitgangspunten voor 2024.

De veelheid aan thema's om te komen tot een veilige, schone en duurzame leefomgeving, staan hoog op de politiek-bestuurlijke agenda. Hierbij is samenwerking essentieel. Thema's als energie, klimaat en stikstof, de invoering van de Omgevingswet en risicogericht en informatiegestuurd werken, vereisen een goede samenwerking met onze deelnemers en andere overheidsorganisaties (zoals waterschappen, veiligheidsregio's, landelijke inspecties en departementen). Hieronder een eerste inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen waar de OMWB in 2024 mee te maken zal hebben.

Omgevingswet

De invoeringsdatum van de Omgevingswet is vastgesteld op 1 januari 2024. Tegelijkertijd zullen de bodemtaken (saneringen) overgaan van de provincie naar de gemeenten. Ook zal de eerste fase van de wet Kwaliteit Bouw worden ingevoerd. De invoering van deze wetten betekent een belangrijke verandering voor de taakuitvoering en werkwijze van de OMWB. Ondanks het feit dat de OMWB daarop goed is voorbereid, begint het feitelijke veranderingsproces pas na de inwerkingtredingsdatum in 2024 en de jaren erna. Processen, afspraken deelnemers, inregelen samenwerking, DSO.

Programma 'Van goed naar beter'

Het programma 'Van goed naar beter' gaat in 2024 haar afrondende jaar in. Dit programma behelst het effectueren van het (financieel) potentieel van het onderzoek naar kosteneffectiviteit uit december 2020. En daarmee is het de aanjager geweest voor de verdere professionalisering van onze dienst.

In 2023 zijn we gestart met het opzetten van een kwaliteitsmanagementsysteem. Deze wordt in 2024 verder geïmplementeerd en uitgerold.

Informatiegestuurd werken
Hoe beter het ons lukt om data te vertalen naar waardevolle informatie en inzichten, hoe beter we kunnen bijdragen aan een schone, veilige en duurzame leefomgeving. Het opbouwen van deze data per thema en per branche is een absolute randvoorwaarde om volwaardig informatie- en datagestuurd te kunnen werken. De juiste informatiesystemen om deze gegevens in op te slaan, helpen daarbij. In 2024 zullen we met meerdere thema's deze systematiek van gegevensverzameling verder uitrollen.

Resultaten Interbestuurlijk Programma
2024 is ook het laatste jaar van het Interbestuurlijk Programma. De resultaten van de zes pijlers, welke een antwoord moeten geven op de aanbevelingen uit het rapport van de commissie van Aartsen, moeten in onze organisatie geïmplementeerd worden. Ook de bevindingen van de gehouden visitatie in oktober 2023 zullen in 2024 opgepakt moeten zijn.

De komende jaren blijven we ons gestaag doorontwikkelen. Het kan professioneler, het móet professioneler. Daarmee hebben we ook echt de kans om als omgevingsdienst een flinke duw te geven aan de transities en de grote opgaven op het gebied van klimaat en milieu. Wij zijn er van overtuigd dat we deze opgaven - samen met onze deelnemers en (keten)partners – succesvol kunnen oppakken!

Alfred Arbouw
Directeur OMWB

2. Beleidsbegroting

2.1 (Beleids-)ontwikkelingen

In dit hoofdstuk volgen de belangrijkste ontwikkelingen voor de OMWB. In de Kaderbrief 2024 kwamen deze ontwikkelingen reeds aan de orde. In deze begroting worden de beleidsmatige ontwikkelingen vertaald naar financiële consequenties voor de OMWB en de deelnemers.

Net als voorgaande jaren ligt in 2024 de focus van de OMWB op de uitvoering van de taken rondom vergunningverlening, toezicht, handhaving, klachtenafhandeling, advisering en de specialistische taken rondom externe veiligheid, bodem, licht, geluid, lucht, geur en juridische advisering. De inzet van het VTH-instrumentarium beweegt mee met de veranderende leefomgeving. De OMWB wil het effect van zijn inzet zo groot mogelijk maken en tegelijkertijd zo efficiënt mogelijk de taken voor zijn deelnemers uitvoeren.

De Omgevingswet, die op 1 januari 2024 in werking treedt, vormt hierin de belangrijkste factor. Ondanks het feit dat de OMWB daarop goed is voorbereid, begint het feitelijke veranderingsproces pas na de inwerkingtredingsdatum in 2024 en daarna.

Samenwerking is essentieel in 2024 en de daaropvolgende jaren. Thema’s als energie, klimaat, stikstof, de Omgevingswet en risicogericht en informatiegestuurd werken, vloeien ook voort uit landelijke ontwikkelingen en vereisen samenwerking met de verschillende overheidsorganisaties.

Samengevat verwachten we:

T.a.v. de VTH-taakuitvoering:

- Steeds meer **risicogericht en resultaatgericht toezicht en handhaving**. Daarvoor moeten we meer **data ontsluiten** om te bepalen waar het risico het grootst is voor de leefomgeving en het effect van onze inzet maximaal is.
- Dat onze inzet zich steeds meer zal organiseren rondom maatschappelijke **thema's** en **risico's in de leefomgeving**. Denk aan Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), klimaat, energie, circulaire economie, ketengericht toezicht en de gebiedsgerichte aanpak. We verwachten een toename van toezicht op bovengenoemde thema's en daarmee een verschuiving in de vormen van toezicht.
- Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet dat **energietoezicht wordt** toegevoegd aan het **basistakenpakket** van omgevingsdiensten. Door de aanscherping van wet- en regelgeving en met de extra financiële middelen van het Rijk wordt de uitvoering van energietoezicht verder geïntensiveerd en verbeterd. De capaciteit wordt in 2024 verder uitgebreid. Dit heeft geen financiële gevolgen voor de gemeenten en provincie. Het toezicht op en handhaving van de energielabel C-verplichting voor kantoren wordt op verzoek van de gemeenten door de OMWB uitgevoerd.
- Ontwikkelingen rondom **circulaire economie** te blijven volgen en te vertalen en hier, zo nodig, de eigenaren over te adviseren en bedrijven voorlichting te geven over hoe ze hier invulling aan kunnen geven.
- **Dat gezondheid en veehouderij** door de invoering van de Omgevingswet en met het oog op het maatschappelijke debat een grotere rol gaan spelen in de VTH-taken. Wanneer dit tot concrete werkzaamheden leidt, is nog onduidelijk.

- Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet een verschuiving van het bevoegd gezag voor bodem en ondergrond en daarmee de VTH-(basis) taken voor een groot deel van de provincie naar de gemeenten. De invulling van de bodembeleidsregels in de omgevingsplannen van de gemeenten draagt bij aan de wijze hoe de OMWB zijn **VTH-taken op bodemgebied** uitvoert. De OMWB past vanaf 2024 zijn werkwijze aan om de gemeenten beter te kunnen ondersteunen bij hun **nieuwe rol binnen het bevoegd gezag** voor bodem en ondergrond.
- Door de Omgevingswet een verschuiving van minder vergunningverlening naar **meer toezicht en handhaving** met meer sturing op basis van **monitoringswaarden** en bevindingen in de leefomgeving.
- Een rol bij het **Omgevingsoverleg** (de Omgevingstafel of het Vooroverleg). Deze is belangrijk om te kunnen voldoen aan de gestelde behandeltermijn van acht weken. Om dat in 2024 goed ingericht te hebben, is nauwe samenwerking en afstemming van cruciaal belang.
- Een **adviserende rol** in de (regionale) beleidsvorming van omgevingsvisies en -plannen. De inzet van de OMWB richt zich op de uitvoerbaarheid van onze VTH- en adviestaken en bijbehorende expertise. Maar ook op het belang van regionale afstemming van omgevingsplannen om onder andere een wildgroei en versnippering van verschillende regels voor geluid, geur en lucht tegen te gaan.
- Meer focus op **monitoring van data** van omgevingskwaliteit om de kwaliteit in de leefomgeving te kunnen volgen, maatwerk te kunnen leveren en maatregelen te kunnen treffen en te beoordelen.
- Een rol in het definiëren van **gewenste omgevingswaarden** (gebiedsafhankelijk) in gemeentelijke visies en plannen. Aangevuld met een strategie waarmee we omgevingswaarden kunnen controleren en monitoren (in tijd).
- Dat de invulling van het Interbestuurlijk programma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (IBP VTH) bijdraagt aan de wijze waarop de OMWB zijn VTHKA-taken uitvoert.

T.a.v. de specialistische taakuitvoering:

- **Geluid:** gemeenten worden verplicht om de basisgeluidemissie voor de gemeentelijke wegen met meer dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal vast te stellen. Deze basisgeluidemissie moet vervolgens elke vijf jaar gemonitord worden. Gemeenten doen dit voor het eerst op een bij Koninklijk Besluit te bepalen tijdstip. Met het verzamelen van de hiervoor benodigde gegevens kan al worden gestart. De OMWB kan dit samen met gemeenten uitvoeren als verzoektaak.
- **Geluid:** de rekensystematiek voor gezoneerde industrieterreinen verandert. De bestaande 50 dB(A) contouren verdwijnen en worden vervangen door geluidproductieplafonds en een geluidaandachtsgebied. Deze moeten in de omgevingsplannen worden vastgelegd. De invoeringsdatum wordt met een Koninklijk Besluit kenbaar gemaakt. Gemeenten die gezoneerde industrieterreinen hebben, wordt geadviseerd middelen vrij te maken voor deze aanpassing. De OMWB kan dit voor gemeenten uitvoeren als verzoektaak.
- **Geluid:** bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt een nieuwe bijdrageregeling voor de sanering van verkeerslawaai van kracht. Dit betekent een mogelijke (forse) toename van nieuwe saneringsprojecten.
- **Lucht:** schone en gezonde lucht is een actueel thema. Steeds meer gemeenten sluiten aan bij het Schone Lucht Akkoord. De leemte in het wettelijk kader (en bruidsschat) met betrekking tot het geurbeleid (definiëren en sturen op aanvaardbare hinderniveaus in leefomgeving) op de beleidsthema's industriële geurhinder, overlast particuliere houtstook en horeca-geuren, zet gemeentes voor problemen. Van de OMWB wordt verwacht een trekkende en adviserende rol in te nemen. De OMWB breidt in overleg met de provincie luchtkwaliteitsmetingen/locaties uit richting de meer belaste gebieden. Gemeenten kunnen inschrijven om in aanmerking te komen voor deze luchtkwaliteitsmonitoring.
- **Voor alle specialismen** geldt dat de bruidsschat moet worden verwerkt in omgevingsplannen.
- **Natuurbescherming:** de OMWB houdt haar deelnemers op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen. Ook in 2024 zal de inzet van de OMWB (in samenwerking met de ODBN) op het stikstofdossier groot zijn, de exacte omvang is door telkens nieuwe (juridische) ontwikkelingen moeilijk in te schatten.
- **Externe veiligheid:** met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt het thema 'externe veiligheid' gemoderniseerd. Dit brengt diverse veranderingen teweeg, zoals een vernieuwde aanpak van het groepsrisico en een nieuwe database waarin de informatie over externe veiligheidsrisico's verzameld wordt, het Register Externe Veiligheid (REV). Bevoegde gezagslichamen moeten aan de slag met de definitieve vaststelling van omgevingsplannen. Door de complexiteit van externe veiligheid vervult de OMWB hierin een ondersteunende rol.

Hieronder volgen de inhoudelijke onderwerpen en welke impact zij hebben op de VTH-uitvoering en de specialistische taken.

2.2 Vanuit beleid naar uitvoeringsprogramma

2.2.1 Uitvoeringskaders

De OMWB voert veel wettelijke taken onder het mandaat van zijn deelnemers uit, de provincie Noord-Brabant en de gemeenten. De beleidskaders voor deze uitvoering worden door de deelnemers als volgt bepaald:

1. Voor de toezicht- en handhavingstaak bepaalt elke deelnemer in een beleidsdocument (probleemanalyse en prioriteiten) de jaarlijkse doelstellingen. Daarbij wordt voldaan aan landelijke kwaliteitscriteria. Conform deze criteria wordt voor de toezicht- en handhavingstaken van deze deelnemers jaarlijks een handhavingsuitvoeringsprogramma opgesteld. Dit, zoveel als mogelijk, op basis van een samenhangend systeem van evaluatiegegevens van de uitvoering van het programma in het voorgaande jaar, het GUK, een probleemanalyse en prioritering, rekening houdend met de aard en het naleefgedrag van bedrijven.
2. Voor vergunningverlening en wettelijke taken op het gebied van de specialismen (bodem, geluid, etc.) zijn de wettelijke eisen (waaronder ook lokale regelgeving) maatgevend, tenzij specifieke beleidsdoelstellingen zijn geformuleerd. Dit geldt ook voor de adviestaken. Voor de beleidstaken (ontwikkeling en uitvoering) zijn de lokale kaders leidend.

De OMWB streeft naar een uniforme wijze van uitvoering geven aan de wettelijke kaders op het gebied van milieu- en omgevingsrecht. Hierbij werkt de dienst samen met zijn deelnemers aan meer uniformiteit van werkprocessen, samenwerking tussen vergunningverleners, toezichthouders en juristen en efficiëntie en effectiviteit van gekozen werkwijzen.

Voor een goede borging van de VTH-taken zijn er uitgangspunten:

- *Verantwoordelijkheid en vertrouwen:* veiligheid en milieu zijn primair de eigen verantwoordelijkheid van bedrijven. Vertrouwen moet verdiend worden;
- *risicogestuurd toezicht:* toezicht vindt risicogestuurd plaats. Het meeste toezicht vindt plaats bij bedrijven met hoge risico's; minder toezicht vindt plaats bij bedrijven met lage risico's;
- *prioritering preventief toezicht:* frequentie en tijdsbesteding van toezicht worden bepaald door naleefgedrag, klachtenpatroon, oordeel toezichthouder/vergunningverlener, complexiteit en omgeving;
- *actuele vergunningen:* vergunningen van bedrijven moeten actueel en handhaafbaar zijn. Nieuwe wetgeving en richtlijnen worden tijdig geïmplementeerd;
- *integrale benadering bedrijven:* vergunningverlening, toezicht, handhaving, externe veiligheid en andere specialismen werken samen in hun benadering van bedrijven. Bedrijven worden in relatie tot hun omgeving bezien.

De basis voor het programma vormen het basistakenpakket, de MWB-norm, de aangeleverde werkprogramma's van gemeenten en provincie, de afspraken met de andere Brabantse omgevingsdiensten en de afspraken voor de landelijke uitvoering Brzo- en RIE4-taken (Brzo-OD's).

De Omgevingswet treedt per 1 januari 2024 in werking. De Omgevingswet heeft effect op de uitvoering van de VTH-taken. Naast de herintroductie van de milieuleges zijn de vertaling van de lokale ambities in vergunningen & toezicht, het organiseren van een omgevingstafel en vergunningsprocedure (veelal teruggebracht naar acht weken) de grootste wijzigingen. Door het opleidingsplan en het oefenen met casuïstiek zorgt de OMWB ervoor dat de medewerkers zo

optimaal mogelijk worden voorbereid op de Omgevingswet. Wat de financiële gevolgen zijn van de wet is op dit moment nog lastig in te schatten, aangezien er nog geen ervaring is met de nieuwe wet en relevante data ontbreekt. De focus ligt de komende jaren op het in beeld brengen van de initiële en structurele kosten van de Omgevingswet voor de VTH-taken van de OMWB.

2.2.2 Opbouw programma

De programmabegroting bestaat uit vier programmadelen:

- **Programmadeel 1:** vergunningverlening, toezicht, handhaving en klachten en niet-inrichting gebonden (NIG) taken
- **Programmadeel 2:** adviezen en projecten
- **Programmadeel 3:** collectieve taken
- **Programmadeel 4:** overige exploitatiekosten

De programmaonderdelen worden hieronder toegelicht.

Programmadeel 1: vergunningverlening, toezicht en handhaving

Programmadeel 1 bestaat uit de wettelijke taken op het terrein van milieu, de zogenaamde VTH-milieutaken. Voor dit programmadeel vormt de in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 8 december 2021 herziene MWB-norm samen met het GUK en het Level Playing Field (LPF) voor de niet-inrichtinggebonden taken de basis. De kaders van de MWB-norm en de NIG-taken zijn leidend voor de uitvoering van de wettelijke basistaken.

Programmadeel 2: adviezen en projecten

In programmadeel 2 brengen deelnemers aan de hand van het werkprogramma de adviestaken op het terrein van milieu en overige taken uit het omgevingsrecht in. Deze zogenaamde verzoektaken omvatten de (milieu)metingen, adviezen en projecten op het gebied van bijvoorbeeld Brzo, geluid, bodem, (afval)water, lucht, asbest, communicatie, juridische zaken, bouwtaken, ruimtelijke planvormingsprocessen, externe veiligheid, duurzaamheid, energie en omgevingsbeleid. Deze taken hebben vaak een wettelijke grondslag, zijn onderdeel van beleidsambities of bieden de opdrachtgever toegevoegde waarde en betreffen daarom niet-basistaken.

In 2024 verwacht de OMWB, op basis van uitgevoerde werkprogramma's van voorgaande jaren, verzoeken en vragen voor onderzoek en advies af te handelen op het terrein van:

- Milieuadvisering voor RO;
- externe veiligheid;
- onderzoek en advies op het gebied van lucht, geluid, water, trillingen en licht;
- vergunningverlening en toezicht bij niet-basistaak bedrijven;
- gegevensbeheer en ambtelijke ondersteuning.

Programmadeel 3: collectieve taken

Het programma voor de collectieve taken, inclusief resultaatverplichtingen, wordt jaarlijks door de deelnemers vastgesteld. Jaarlijks wordt samen met de klankbordgroep - bestaande uit vertegenwoordigers van deelnemers - het collectieve takenprogramma opgesteld en gemonitord. Alle onderdelen (activiteiten en projecten) in het programma worden met duidelijke kaders projectmatig uitgevoerd. Aan de hand van voortgangsrapportages worden de deelnemers geïnformeerd.

Het programma bestaat grofweg uit twee onderdelen: structurele onderwerpen en incidentele onderwerpen.

De structurele onderwerpen bestaan uit:

- Opstellen en monitoren van het programma;
- klachten- en crisisorganisatie, inclusief de 24/7 bereikbaarheid;
- BPO-projecten;
- (bestuurlijke) samenwerking met partners, zoals OM, veiligheidsregio, waterschappen en andere omgevingsdiensten;
- data-ontwikkeling voor informatiedeling en risicogericht werken;
- het actueel houden van het inrichtingenbestand.

De meer incidentele projecten hebben betrekking op:

- Wetgeving en maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de implementatie van de Omgevingswet en Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS);
- verbeteren en actualiseren van de VTH-gerelateerde taken;
- verkenningen, zoals stikstof en circulaire economie.

Daarnaast is een klein bufferbedrag beschikbaar binnen het programma om in te kunnen spelen op actuele onderwerpen.

Programmadeel 4: overige exploitatiekosten

In programmadeel 4 zijn de werkzaamheden ondergebracht die buiten voorgaande programma's vallen. Het gaat hierbij om de levering van producten en diensten aan zowel deelnemers als niet-deelnemers. Zowel de kosten van de levering als de incidentele kosten (kosten om te komen tot contractafspraken) en structurele kosten (kosten voor coördinatie en bedrijfsvoering) van de organisatie worden doorbelast.

3. Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat in de begroting en jaarrekening paragrafen worden opgenomen waarin de beleidslijnen zijn vastgelegd voor een aantal beheersmatige aspecten van de organisatie. De voor de OMWB van toepassing zijnde paragrafen zijn hierna opgenomen:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Financiering
3. Bedrijfsvoering

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Conform het BBV is het verplicht om op basis van risico-inschatting een kwalificatie te geven van de omvang van het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen betreft de relatie tussen de risico's waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen en de capaciteit van middelen en mogelijkheden die de OMWB heeft om niet-begrote kosten op te vangen (BBV artikel 11). Om te voorkomen dat bij niet-afgedekte risico's ingrijpende (organisatie)wijzigingen noodzakelijk zijn, is een afdoende weerstandsvermogen voor de OMWB gewenst. Hoe groot die weerstandscapaciteit moet zijn, is afhankelijk van de risico-inschatting en de bereidheid van het Bestuur om deze risico's al dan niet te lopen. De OMWB streeft een voldoende weerstandscapaciteit na, dat betekent een weerstandsratio tussen 1,0 en 1,4.

Normering weerstandsvermogen

Voor de normering van het weerstandsvermogen in relatie tot de deelnemers heeft het Algemeen Bestuur besloten een model vast te stellen dat erop neerkomt dat 5% van het (begrotings-/jaarrekening-)totaal van de exploitatierekening wordt aangehouden als weerstandsvermogen. Daarbij wordt een onder- en een bovengrens gehanteerd van respectievelijk 4% en 6%. Binnen deze bandbreedte is het weerstandsvermogen toereikend vanuit de optiek van het Algemeen Bestuur.

Risicobeheersing
Risicobeheersing of risicomanagement is het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het van belang dat er een continu proces wordt ingericht van identificeren, prioriteren en beheersen van risico's. De OMWB streeft ernaar risico's zoveel als mogelijk te vermijden, verzekeringen ervoor af te sluiten of ze te ondervangen door beheersmaatregelen te treffen. In het kader van dit laatste stelt de OMWB een Intern Controleplan op, waaraan in het begrotingsjaar uitvoering wordt gegeven.

Geïdentificeerde risico's
In de 2e Burap 2022 en de begroting 2023 zijn de volgende risico's geïdentificeerd:

Risico's	Maximaal bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
4. Inhuur versus vast personeel	400.000	50%	200.000
5. Transitie mens en systeem	700.000	50%	350.000
6. Problematiek arbeidsmarkt	700.000	75%	525.000
9. COVID-19	500.000	50%	250.000
11. Invoering Omgevingswet	1.000.000	40%	400.000
12. Kosteneffectiviteit	1.200.000	15%	180.000
Totaal	**4.500.000**		**1.905.000**

In het kader van de jaarrekening 2022 is bovenstaande lijst geëvalueerd en geactualiseerd. Hieronder volgt per risico een korte toelichting.

4. Inhuur versus vast personeel
In de begroting van de OMWB geldt als uitgangspunt dat in beginsel het eigen personeel de taken verricht. Het actieve wervingsbeleid (onder andere in samenwerking met de twee andere Brabantse omgevingsdiensten) heeft ertoe geleid dat de verhouding tussen vast personeel en inhuur beter in balans is gekomen. Aangezien de opdrachtportefeuille van de deelnemers aan de dienst afgelopen jaren rond de 340.000 declarabele uren op jaarbasis beweegt, heeft het management als lijn gekozen om de vaste formatie voor het primaire proces in de jaren 2021 en volgend verder uit te breiden naar een niveau van 240 fte. Aangezien het bijbehorende aantal declarabele uren ongeveer 324.000 bedraagt (m.i.v. 2023 310.000 uur als gevolg van verlaging van de declarabiliteitsnorm mede door de harmonisatie van verlofrechten), zijn we afhankelijk van de inhuur van derden voor de uitoefening van de taken. Deze externe inzet is duurder dan de uitvoering met eigen personeel, vandaar dat we dit opnemen in de risicotabel.

Maatregelen:
Dit risico is te ondervangen door aanname van eigen personeel. Sinds 2019 worden samen met de twee andere Brabantse omgevingsdiensten initiatieven ontplooid om onze positie op de arbeidsmarkt te verbeteren. Sindsdien heeft dit al tot het aannemen van een aantal nieuwe medewerkers geleid. De druk op het werven van eigen personeel blijft echter onverminderd groot.

5. Transitie mens en systeem
De aan onze organisatie en medewerkers gestelde eisen blijven snel veranderen. Dit is enerzijds gericht op de inhoud van het werk, anderzijds zien we dat ook andere (digitale) vaardigheden worden gevraagd. In de opleidingen wordt hier volop aandacht aan besteed zodat werknemers hun rol binnen de organisatie optimaal kunnen vervullen. De verwachting is dat dit niet in alle individuele gevallen gaat lukken. Daarnaast wordt verwacht dat de impact van de update van Squit 20/20 naar RX Mission groter is dan aanvankelijk is ingeschat. Het totale risico dat met bovenstaande samenhangt, wordt ingeschat op € 700.000 met een kans van maximaal 50%. Dit risico is € 200.000 hoger dan vorig jaar.

Maatregelen:
Het uitvoeren van een correct en zorgvuldig personeelsbeleid, waaronder een adequaat opleidingsprogramma. Daarnaast steeds verdere doorontwikkeling van organisatie en onderliggende systemen.

6. Problematiek arbeidsmarkt

In aanvulling op punt 4 wordt het volgende opgemerkt: omdat de vaste formatie nog niet op het juiste peil is, werkt de OMWB naast inhuur in toenemende mate ook met trainees en net afgestudeerden die de omgevingsdienst in dienst neemt. De OMWB gaat de jonge nieuwe collega's 'on the job' opleiden in een periode van ongeveer twee jaar. In de eerste twee jaar zijn deze collega's nog niet volledig declarabel (eerste jaar 950 uur, tweede jaar 1.150 uur, vanaf het derde jaar volledig declarabel, dat is met ingang van 2023 1.300 uur). De begeleiding verloopt via directe collegae van de dienst. In verband met deze noodzakelijke aanpak heeft de OMWB een tijdelijk productietekort in termen van declarabiliteit. Het maximale risico in verband hiermee is ongeveer € 700.000.

9. COVID-19/bovenmatig verzuim

In februari 2020 vond de uitbraak van COVID-19 plaats, die ook in 2021 en 2022 nog een enorme impact had op ons allemaal. Eind februari 2023 heeft het RIVM aangegeven dat het COVID-19 virus in Nederland de endemische fase heeft bereikt. Ondanks het feit dat de dreiging van een acute crisis is verdwenen, blijft het lastig te bepalen hoe groot de financiële impact voor komend jaar is en welk effect het virus op de verzuimpercentages voor komende jaren gaat hebben. In de begroting van 2023 wordt gerekend met een verzuimpercentage van 5,5%. Het werkelijke percentage over 2022 bedraagt 6,3%. Het verschil tussen beide percentages wordt aangemerkt als risico en bedraagt afgerond € 500.000. Bij een kans van 50% betekent dit een gewogen risico van € 250.000.

11. Invoering Omgevingswet

Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. De invoering van de wet betekent een ingrijpende verandering voor de taakuitvoering. Ondanks gedegen voorbereidingen is de exacte impact van de invoering, ook financieel, nog onvoldoende duidelijk. Door adviesbureaus afgegeven voorzichtige ramingen tonen een kostenverhogend effect van circa 10% voor de basistaken milieu. Gezien de grote onduidelijkheid die er nog heerst rondom de implementatie van de wet, is een risico-inschatting van circa 3% van de omzet gemaakt met een kans van optreden van 40%.

12. Kosteneffectiviteit

Volgend uit het kosteneffectiviteitsonderzoek is een intern besparingspotentieel van € 1,7 miljoen opgehaald. In de jaren 2022 tot en met 2024 zijn de verschillende maatregelen doorgevoerd in de begroting respectievelijk meerjarenraming. De afhankelijkheid van derden maakt een volledige realisatie van afzonderlijke maatregelen onzeker. Per jaareinde 2022 is reeds een bedrag van afgerond € 750.000 gerealiseerd; er resteert derhalve een maximaal schadebedrag van ongeveer 1 miljoen (€ 1,7 miljoen -/- € 750.000). Om tegemoet te komen aan het geraamde potentieel is 18% van de totale waarde als risico aangemerkt, per saldo € 180.000.

Op basis van het voorgaande en een actuele inschatting van de huidige risico's is het eindbeeld jaarrekening 2022 en begroting 2024 als volgt:

Risico's	Maximaal bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
4. Inhuur versus vast personeel	400.000	50%	200.000
5. Transitie mens en systeem	700.000	50%	350.000
6. Problematiek arbeidsmarkt	700.000	75%	525.000
9. COVID-19/bovenmatig verzuim	500.000	50%	250.000
11. Invoering Omgevingswet	1.000.000	40%	400.000
12. Kosteneffectiviteit	1.000.000	18%	180.000
Totaal	**4.300.000**		**1.905.000**

In aanvulling op bovenstaande tabel blijft er aandacht voor de volgende twee zaken:

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet verschuift het bevoegd gezag voor bodem en ondergrond en de daaraan verbonden VTH-(basis)taken voor een groot deel van de provincie naar de gemeenten. De impact hiervan op het werkprogramma van de OMWB is nog niet volledig duidelijk en kan (nog) niet volledig worden gekwantificeerd. In de 1e Burap 2023 wordt hier verder op in gegaan.

Ook zijn de prijzen van olie en gas en bepaalde grondstoffen afgelopen periode aanzienlijk gestegen en geldt een algemene stijging van prijzen van goederen en diensten. Toekomstige ontwikkelingen blijven lastig in te schatten. Indien er aanleiding toe is, wordt dit bij de 1e begrotingswijziging 2024 verwerkt.

Beschikbaar weerstandsvermogen
De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve. De algemene reserve bedraagt ultimo 2022 € 2.092.000. Uitgaande van het actuele risicoprofiel van € 1.905.000 is de weerstandsratio 1,10. Dit wordt volgens de waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) gekwalificeerd als 'voldoende'. In de jaarrekening 2021 bedroeg de weerstandsratio 1,01 ('voldoende').

Voor de normering van het weerstandsvermogen in relatie tot de deelnemers komt het weerstandsvermogen op 4,5% van het begrotingstotaal uit. Daarbij ligt het vermogen binnen de bandbreedte van 4% tot 6%.

3.2 Financiële kengetallen

Het BBV schrijft voor dat een aantal verplichte financiële kengetallen moet worden opgenomen. Doel daarvan is inzicht te geven in de financiële positie van de organisatie. De trend van de voor de OMWB relevante kengetallen wordt in onderstaande tabel weergegeven.

Financiële kengetallen	Jaarrekening 2022	Begroting* 2023	Begroting 2024
Netto schuldquote	-7,7%	-5,1%	-5,6%
Solvabiliteitsratio	47,1%	36,5%	36,9%
Structurele exploitatieruimte	1,8%	0,9%	0,1%

* dit betreft de 1e begrotingswijziging 2023

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Hoe verder deze ratio onder de 1,0 ligt, hoe beter het is.

Solvabiliteit
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de OMWB in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio geeft het aandeel van het eigen vermogen in het balanstotaal weer. Hoe hoger deze ratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie.

Structurele exploitatieruimte
Door het zuiveren van de incidentele lasten en baten en de mutaties in reserves, ontstaat er een beeld van de mate waarin sprake is van een structureel sluitende begroting. De structurele lasten en baten worden in dit kengetal uitgedrukt als een percentage van de totale baten (voor mutaties reserves) van het betreffende jaar. Een positief percentage is wenselijk, aangezien dit betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Onderlinge verhouding kengetallen
De solvabiliteitsratio zoals begroot voor 2024 is lager dan in de jaarrekening 2022 maar hoger dan de 1e begrotingswijziging 2023. De structurele exploitatieruimte zoals begroot voor 2024, is gedaald ten opzichte van de jaarrekening 2022 en de 1e begrotingswijziging 2023. Ten opzichte van de jaarrekening 2022 en de 1e begrotingswijziging 2023 vertonen de ratio's een wisselend beeld; de overall conclusie is echter dat de balanspositie van de OMWB solide is.

3.3 Financiering

In aansluiting op de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) is in het Besluit Begroting en Verantwoording neergelegd dat de financieringsparagraaf de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille uiteenzet. De grondslag voor de aan de portefeuille verbonden Treasuryfunctie

is vastgelegd in het Treasurystatuut. Het beheer van de OMWB is risicomijdend en mede gericht op het voldoen aan de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

Treasurybeleid

De doelstellingen van het treasurybeleid van de OMWB zijn:

1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
3. het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
4. het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasurystatuut.

Onder risico's worden zowel renterisico's (vaste schuld en vlottende schuld), kredietrisico's, liquiditeitsrisico's als valutarisico's verstaan. Met betrekking tot risicobeheer geldt het volgende algemene uitgangspunt: "Bij het uitzetten of aantrekken van middelen worden de bepalingen zoals neergelegd in de Wet fido en de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) in acht genomen."

Renterisicobeheer

1. De kasgeldlimiet wordt niet overschreden conform de Wet fido;
2. de renterisiconorm wordt niet overschreden conform de Wet fido;
3. Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
4. de rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;
5. binnen de kaders gesteld onder lid 3 en lid 4, streeft de OMWB naar spreiding in de rentetypische looptijden van uitzettingen.

Met de inwerkingtreding van de Wet fido is de term 'Renterisiconorm' geïntroduceerd. De norm schrijft voor dat in enig jaar de aflossing van een langlopende schuld niet meer mag bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

De OMWB kent momenteel geen langlopende leningen en voldoet daarmee automatisch aan de norm. De huidige financieringspositie en dito -behoeften vanuit de investeringsbegroting geven thans geen verdere aanleiding tot aanwending van een dergelijke lening.

Kredietrisicobeheer

Met betrekking tot het kredietrisicobeheer geldt het uitgangspunt dat overtollige middelen op voorhand worden aangehouden in de schatkist.

Intern liquiditeitsbeheer

De OMWB beperkt zijn interne liquiditeitsrisico's door zijn treasury-activiteiten te baseren op een adequate liquiditeitsplanning.

Valutarisicobeheer

Valutarisico's worden door de OMWB uitgesloten. Leningen worden uitsluitend aangegaan of gegarandeerd in de Europese geldeenheid (de euro).

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet stelt de Wet fido een norm voor het maximumbedrag voor de financiering van de bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar). De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen betreft 8,2% van het begrotingstotaal.

De kasgeldlimiet bedraagt € 3.407.000 voor de OMWB op basis van de begroting 2024. Aangezien het gemiddelde netto vlottende overschot aan financieringsmiddelen op € 9,5 miljoen wordt geschat, is de ruimte onder de kasgeldlimiet gelijk aan de kasgeldlimiet.

3.4 Bedrijfsvoering

Deze paragraaf gaat in op de activiteiten van de afdeling bedrijfsvoering. Het reguliere werk van de afdeling zorgt voor goede financiële processen, goede HRM-processen, een goed functionerende ICT-omgeving, een communicatieve organisatie en een degelijke facilitaire ondersteuning. Daarnaast heeft de afdeling de beschikking over adviseurs die de organisatie adviseren op bedrijfsvoeringsthema's. De OMWB kent een aantal (inhoudelijke) kernthema's: de Omgevingswet, professionalisering, strategisch HRM, VTHKA-instrumentarium en verkenningen. De afdeling bedrijfsvoering heeft in deze programma's en projecten veelal een ondersteunende rol. Enerzijds faciliterend, maar ook adviserend.

In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens stilgestaan bij de inbreng van bedrijfsvoering bij de kernthema's, daarna worden er diverse andere ontwikkelingen beschreven. De afdeling bedrijfsvoering kent een aantal budgetten (personeel, ICT, facilitaire kosten en overig) die veelal voor het reguliere werk worden ingezet en de hoogte van de begroting is leidend voor de eventueel op te pakken activiteiten, tenzij er een (extra) impuls gevraagd wordt.

3.4.1 Kernthema: Omgevingswet

De ingangsdatum van de Omgevingswet is 1 januari 2024. De ICT-technische kant van de intrede van de wet is van wezenlijke betekenis. Het Digitaal Stelstel Omgevingswet (DSO) moet vanaf de ingangsdatum operationeel zijn. De geluiden vanuit het land (adviseurs en ICT-partners) over de werking van het DSO zijn langzamerhand positiever van aard dan voorheen. De OMWB is in afwachting van verdere ontwikkelingen en heeft zich voor zijn deel goed voorbereid. Om gebruik te kunnen maken van deze landelijke voorziening moet het VTH-systeem van de OMWB aan het DSO gekoppeld worden. Op dit moment maakt de OMWB gebruik van Squit 20/20. De firma Visma/Roxit heeft naar aanleiding van aanhoudende technische problemen de applicatie vervangen door een opvolger: Rx Mission. De update van Squit 20/20 naar Rx Mission heeft naar verwachting half 2023 plaatsgevonden. De inhoudelijke en financiële impact voor 2024 van de overgang naar Rx Mission is duidelijk en er zijn geen extra kosten meer te verwachten.

3.4.2 Kernthema: Professionalisering

Dit kernthema valt uiteen in twee hoofdonderwerpen: het programma 'Van goed naar beter' en kwaliteitsmanagement.

In 2022 is in opdracht van het Algemeen Bestuur het programma 'Van goed naar beter' van start gegaan. Dit programma behelst het effectueren van het (financieel) potentieel dat resulteerde uit het onderzoek naar kosteneffectiviteit van december 2020. Het programma wordt in meerdere fasen uitgewerkt.
In het faseplan van 2023 en 2024 worden de activiteiten en hun effecten in detail uitgewerkt. Hoofdactiviteiten in dit faseplan zijn: het borgen van procesmanagement in de organisatie, helder met elkaar definiëren wat kwaliteit is, meer aandacht geven aan de risicogerichte benadering, het aanpakken van verspilling en het verbeteren van de (digitale) samenwerking met deelnemers. De cumulatieve positieve financiële effecten van de activiteiten van het programma worden in het jaar 2024 ingeschat op € 400.000.

Onze ambitie om de volgende kwaliteitsstap te zetten (excellente omgevingsdienst) komt onder meer tot uitdrukking in ons kwaliteitsmanagementsysteem dat we inrichten om zo voortdurend oog te hebben en te houden voor het verbeteren van onze processen en producten. Het bestuur heeft structureel € 200.000 in de begroting opgenomen voor de ontwikkeling van kwaliteitsmanagement. Dit is voor 2024 voldoende. In 2022 is de basis gelegd met een aanbevelingennotitie met richtinggevende uitspraken en de aankoop van een ondersteunende applicatie (Arrix). Voor 2024 staat een aantal plannen op de planning, waaronder het verder aanscherpen van de zogenaamde directiebeoordeling. Op een gestructureerde wijze op basis van PDCA gaat het kern-MT driemaal per jaar beoordelen of het kwaliteitsmanagementsysteem van OMWB geschikt en toereikend is om de strategische doelen te bereiken.

3.4.3 Kernthema: Strategisch HRM

Het programma Strategisch HRM kent vier pijlers. Cultuur en leiderschap, recruitment, loopbaanontwikkeling en vitaliteit. Iedere pijler heeft deelprojecten, een eigen dynamiek en planning. De opbrengst van de diverse projecten moet

uiteindelijk een positieve bijdrage leveren aan het imago van de OMWB als goede werkgever, voor toekomstige en huidige medewerkers.

Het jaar 2024 staat in het teken van het uitwerken. Het vitaliteitsbeleid is in 2023 vastgesteld en de diverse acties, waaronder het Periodiek Medisch Onderzoek (PMO), worden uitgerold. Daarnaast is het ziekteverzuim bij de OMWB hoger dan voorgaande jaren. Hoewel dit een landelijke trend is, ontslaat het ons niet van de verplichting om actief te sturen op verzuim. Er ligt een prima ziekteverzuimbeleid en het proces (WvP) en de systemen zijn efficiënt ingericht. Tegelijkertijd zijn er wellicht alternatieve instrumenten om het verzuim te verlagen. Voor 2024 (en eerder) gaan we in overleg met de bedrijfsarts en de adviseur 'Arbo en verzuim' om verzuim te beperken. Het Cultuur en Leiderschapstraject blijft doorlopen, maar zonder externe ondersteuning. Voor recruitment gaat de OMWB verder op de eerder ingezette koers. Denk hierbij aan de wervingscampagne 'Kijk om je heen' met de daarbij behorende middelen, het inzetten van job marketing en het opbouwen van contacten bij opleidingsinstanties. We verwachten dat de extra inzet van recruitment in 2023 leidt tot nog betere wervingsmogelijkheden in 2024. Om loopbaanontwikkeling te stimuleren zijn we in 2022 gestart met een traineeprogramma en een MD-traject. In 2024 willen we hier wellicht een vervolg aan geven. Tot slot investeren we in de ontwikkeling van zogenaamde loopbaanpaden waarmee we interne mobiliteit willen verbeteren.

3.4.4 Kernthema's: VTHKA-instrumenten en verkenningen

De OMWB ontwikkelt en adviseert gezamenlijk met en voor deelnemers op inhoudelijke thema's. De afdeling bedrijfsvoering ondersteunt deze inhoudelijke ontwikkelingen zoals 'Kompas', circulaire economie en 'Zeer Zorgwekkende Stoffen' (ZZS). Dit doet de dienst door de juiste communicatiemiddelen in te zetten, informatie te vergaren, te ontsluiten en de juiste HR-instrumenten in te zetten.

3.4.5 Overige bedrijfsvoeringsonderwerpen

Naast bovenstaande kernthema's kent de afdeling bedrijfsvoering zijn eigen plannen en prioriteiten, veelal ingegeven door wijzigingen in wet- en regelgeving. Of vanuit een verbetering voor de uitvoering van de primaire en secundaire processen. De OMWB ziet voor 2024 dat de ontwikkelingen op het gebied van informatievoorziening elkaar blijven opvolgen.

3.4.5.1 Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel

In het landelijke coalitieakkoord is de volgende opdracht opgenomen: *"We zorgen voor een schone en gezonde leefomgeving door het steviger aanpakken van milieucriminaliteit en milieurisico's. Het rapport van de Adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (commissie Van Aartsen) wordt hierbij betrokken"*. De afgelopen jaren zijn er al stappen gezet om het VTH-stelsel te verbeteren, maar de commissie Van Aartsen concludeert dat er verdere verbeteringen noodzakelijk zijn. Partijen willen een robuust VTH-stelsel waarmee de toezichthouders en handhavers, bestuurders en volksvertegenwoordigers en vergunningverleners uit de voeten kunnen. De hiervoor geformuleerde visie en ambitie vormen de inspiratiebron en het bestaansrecht van het programma IBP-VTH. Het programma is gestoeld op zes pijlers:

1. Robuuste omgevingsdiensten en financiering
2. Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging
3. Informatievoorziening VTH
4. Kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt
5. Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving
6. Monitoring kwaliteit milieutoezicht

De OMWB voorziet dat de uitwerking gevolgen gaat hebben voor het VTH-stelstel in het algemeen, maar ook voor de OMWB als organisatie. Voor bedrijfsvoering zal de nadruk liggen op de financiering (opgenomen in pijler 1), informatievoorziening (pijler 3), kennisinfrastructuur (opgenomen in pijler 4) en kwaliteit (visitaties, opgenomen in pijler 6). Op dit moment worden de plannen verder uitgewerkt. Naast het feit dat we als organisatie personele inbreng hebben in een tweetal pijlers laten we ons actief op de hoogte houden van de ontwikkelingen.

3.4.6 Informatievoorziening

Informatiegestuurd werken/databeheer
In 2021 is gestart met de impuls Informatiegestuurd Werken (IGW). De ontwikkeling van IGW is een voortdurende factor van belang en vraagt in de komende jaren een investering in de ontwikkeling van de juiste kennis, competenties en (ICT-)structuren. Zonder een goede (data-)basis heeft data-gedreven werken weinig kans van slagen. De komende periode staat daarom in het teken van het professionaliseren van het datamanagement. Hieronder verstaan we het scheppen van duidelijkheid over de definitie van datakwaliteit en de bijbehorende diverse verantwoordelijkheden en rollen rondom data. Daarnaast steken we voor 2024 in op samenwerking met andere partners, zoals omgevingsdiensten en andere samenwerkingsverbanden om te leren en data te delen, uiteraard binnen de grenzen van de privacywetgeving.

Robotic Process Automation (RPA)
RPA is software waarmee een virtuele robot werkzaamheden van medewerkers over kan nemen. Hiervoor automatiseert hij repetitieve, *rule-based* processen. De OMWB is in 2021 gestart met een proef om te ervaren of RPA een kansrijke technologie is en toegevoegde waarde heeft voor de organisatie. Het uiteindelijke doel is het verlagen van de administratieve druk, het versnellen van de uitvoering van processen en het wegnemen van saai en eentonig werk. De proef is succesvol gebleken. Een tweetal processen is gerobotiseerd en de resultaten waren boven verwachting. Zodoende is besloten om een RPA-team op te richten. Voor 2024 hopen we het RPA-team volledig bezet te hebben en aan de slag te gaan met het verder robotiseren van processen. We moeten nog 25 processen inrichten en dus zijn we genoodzaakt om hierin te prioriteren. De potentie is in ieder geval groot en de business case is sluitend, er zijn geen extra middelen nodig.

Geo Informatie Systemen (GIS) en Document Management Systeem
De OMWB beschikt over een toenemende hoeveelheid data en informatie. Veel-al data die externe partijen aanbieden, en er is een toenemende behoefte om dit op een toegankelijke manier te ontsluiten. Vrijwel alles wat de OMWB doet is te relateren aan een locatie op de kaart. Of het nou gaat om een geluids-meting, een risicoberekening, een handhavingszaak, een milieuklacht of een verleende vergunning. Hierbij kan het gaan om een adres, een perceel, een gebouw, een ruimtelijk plan, een gemeente of bepaalde objecten in de omgeving zoals een weg, spoor, et cetera. De data die we vastleggen bij activiteiten van de OMWB, bijvoorbeeld de klachtenintake, het toezicht, vergunningverlening en metingen zijn vervolgens aan die locaties te koppelen. Hieraan gerelateerd is de behoefte om (omgevings-)dossiers beter toegankelijk te maken voor interne en externe belanghebbenden. Om dit te laten slagen moet zaakgericht werken een broodnodige impuls krijgen.

Deze ontwikkelingen worden in 2023 op basis van een tweetal adviezen van externe bureaus verder onderzocht en gaan in 2024 leiden tot implementatie(-s) van applicaties. In de IT-omgeving zullen deze applicaties als SAAS worden opgenomen, waardoor er met name sprake zal zijn van licentiekosten. De hiermee gemoeide kosten bedragen jaarlijks naar verwachting € 100.000. Dit bedrag wordt vanaf 2024 in de begroting opgenomen.

Informatiebeveiliging
In het Europees Parlement is een voorstel aangenomen voor een verordening die strengere regels gaat vaststellen voor cyberbeveiligingsverplichtingen, risicobeheer, rapportageverplichtingen en het delen van informatie. De eisen hebben onder meer betrekking op incidentenbehandeling, beveiliging van de toeleveringsketen, encryptie en openbaarmaking van kwetsbaarheden. De nieuwe regels beschermen zogenaamde ‘belangrijke sectoren’, zoals postdien-sten, afvalbeheer, chemicaliën, levensmiddelen, productie van medische apparatuur, elektronica, machines, motorvoertuigen en aanbieders van ICT-producten of -diensten. Alle middelgrote en grote ondernemingen in bepaalde sectoren gaan onder de wetgeving vallen. Zo veel mogelijk over-heids- en openbare instanties moeten dan binnen het toepassingsgebied van de richtlijn vallen.

De OMWB heeft reeds als kapstok het informatiebeveiligingsbeleid laten vaststellen. In een informatiebeveiligingsplan worden in 2023 concrete maatregelen uitgewerkt. De vanuit Europa opgelegde regels krijgen hierin ook een plek. De impact van deze regelgeving is echter nog niet duidelijk en daarmee de eventuele financiële impact ook nog niet.

3.4.7 Huisvesting OMWB in Tilburg

Het huurcontract voor het pand aan de Spoorlaan is per 1 januari 2023 verlengd. Tegelijkertijd liet de afgelopen periode zien dat hybride werken een vlucht heeft genomen. Uit enquêtes onder medewerkers van de OMWB blijkt dat zij in grote mate het thuiswerken waarderen en hiermee kan er een verschuiving plaatsvinden tussen het werken thuis en op kantoor. De praktijk laat zien dat er meer wordt thuisgewerkt. Er zal geïnvesteerd moeten worden in het hybride werken. Dit gegeven heeft vanzelfsprekend gevolgen voor de invulling van de huisvesting.
De verhuizing van de gemeente Tilburg heeft daarbij niet tot een versnelling van de plannen geleid. De verhuurder is vanwege de onzekere marktontwikkelingen voor kantoorpanden terughoudend met het ontwikkelen van het pand en daarbij behorende faciliteiten. Dit heeft consequenties voor de OMWB. Allereerst ligt een mogelijke (contractuele) aanpassing van het aantal vierkante meters stil. Deze aanpassing vormt echter de basis voor de aanpassingen van onze werkplekken. Daarnaast vervallen na verhuizing van de gemeente Tilburg de huidige faciliteiten (schoonmaak, catering en receptiediensten). Op korte termijn worden door de verhuurder geen collectieve diensten voor catering, schoonmaak of receptiediensten meer aangeboden. Dit betekent dat deze diensten apart ingekocht moeten worden. De financiële gevolgen daarvan worden in de loop van 2023 duidelijk.

3.5 Wet open overheid (Woo)

Per 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) ingegaan. De Woo is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en regelt het recht van burgers op informatie van de overheid. Zo krijgt iedereen meer inzicht in het handelen van de overheid.

Het beleid van de OMWB is dat wij uiteraard die onderdelen van de wet die zijn ingegaan, uitvoeren. De OMWB heeft daarom een Woo contactpersoon aangesteld. In de praktijk is er voor de OMWB nog niet heel veel veranderd. Woo verzoeken hebben veelal betrekking op inhoudelijke zaken en worden, net als voorheen de WOB verzoeken, afgehandeld door de juristen in het primaire proces.

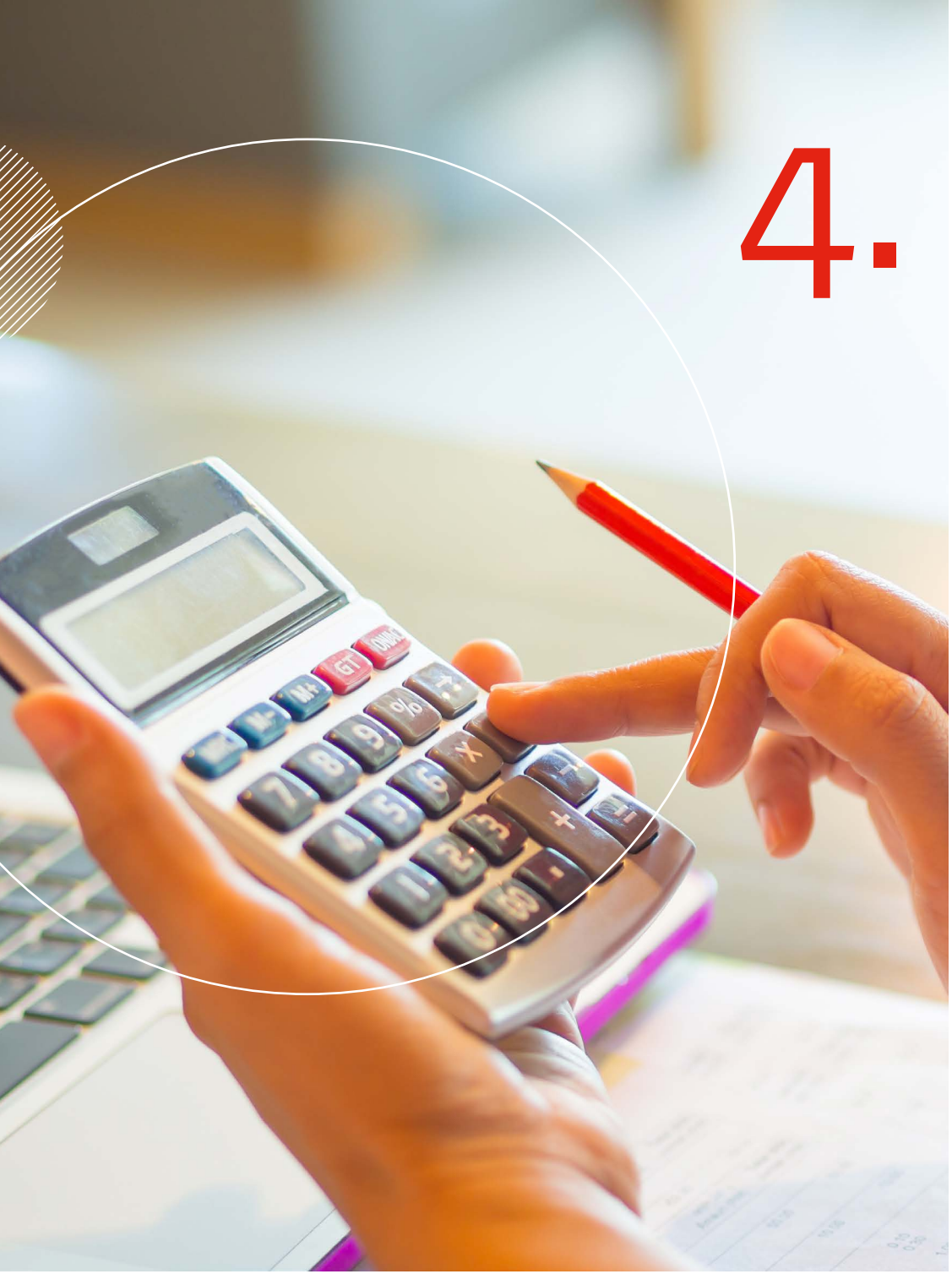

4. Financiële begroting

4.1 Inleiding

De exploitatiebegroting bevat de verwachte baten en lasten voor het boekjaar 2024, inclusief meerjarenraming 2025-2027. Daarbij is de Kaderbrief 2024 als uitgangspunt gehanteerd. Aangezien de Begroting 2024 in dezelfde periode is opgesteld als de Jaarrekening 2022 is zoveel als mogelijk met deze actuele kennis rekening gehouden. Daar waar in het vervolg realisatiecijfers 2022 zijn vermeld, moet worden opgemerkt dat over deze cijfers nog geen accountants-controle heeft plaatsgevonden.

4.2 Financiële uitgangspunten

De uitgangspunten voor de Begroting 2024 zijn door het Dagelijks Bestuur vast-gesteld d.d. 25 januari jl. en gedeeld met de deelnemers in de Kaderbrief 2024.

4.2.1 Algemene uitgangspunten

De OMWB hanteert de volgende algemene financiële uitgangspunten:

a. De begroting 2024 gaat uit van het bestaande beleid, rekening houdend met de financiële effecten van de genoemde beleidsontwikkelingen in hoofdstuk 2;
b. de begroting 2024, inclusief de meerjarenraming 2025-2027, is sluitend;
c. de begroting 2024 wordt opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

4.2.2 Financieel technische uitgangspunten

De volgende financieel-technische uitgangspunten zijn in de begroting inclusief meerjarenraming gehanteerd:

<u>Baten</u>

- Voor 2024 wordt vanuit de extrapolatie van de werkprogramma’s 2023 een werkpakket verwacht van ca. 349.700 declarabele uren;
- er geldt een kostendekkend, gemiddeld tarief, dat gelijk is voor deelnemers en niet-deelnemers;
- basis voor het financieringsmodel voor de deelnemende gemeenten is de MWB-norm; met inbegrip van de effecten volgend uit de evaluatie uitgevoerd in het najaar van 2021.

Lasten

- Conform de (herziene) september-circulaire 2022 is rekening gehouden met een gemiddelde loonkostenstijging van 4,2% ten opzichte van 2023;
- conform de (herziene) september-circulaire 2022 is rekening gehouden met een gemiddelde prijsstijging van 2,4% ten opzichte van 2023;
- extrapolatie van de werkprogramma's 2023 vraagt een benodigde formatie voor het primaire proces van circa 269 fte;
- de personeelsformatie voor het primaire proces bedraagt 247 fte, dit betreft het plafond van 240 fte vermeerderd met 7 fte voor de 'Specifieke uitkering extra ondersteuning toezicht en handhaving energiebesparingsplicht'. De 'overbrugging' naar 269 fte gebeurt met inhuur van derden;
- er wordt rekening gehouden met een declarabiliteitsnorm van 1.300 uur per fte;
- het BBV schrijft voor dat kosten van bedrijfsvoering (in BBV-termen 'Overhead') afzonderlijk worden begroot en verantwoord. Volgens de definitie van het BBV worden tot de bedrijfsvoering gerekend *"Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces"*;
- de formatieomvang van bedrijfsvoering bedraagt 59 fte;
- om mogelijke tegenvallers adequaat te kunnen opvangen, wordt rekening gehouden met een post onvoorzien van € 150.000. Deze post staat ter beschikking van het Dagelijks Bestuur.
- de structurele effecten van het principeakkoord cao SGO 2023 zijn verwerkt.

4.2.3 Maatregelen kosteneffectiviteitsonderzoek 'Van goed naar beter'

Volgens afspraak met het Algemeen Bestuur zijn in de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 de maatregelen volgend uit het kosteneffectiviteitsonderzoek 'Van goed naar beter' verder uitgewerkt. De volgende kostenbesparingen zijn in de cijfers verwerkt.

Maatregelen Kosten-effectiviteit onderzoek Bedragen x € 1.000	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**Totaal**
Vergunningverlening	-150	-150	-	-	-300
Informatievoorziening	-500	-	-	-	-500
Kosteneffectiviteit fase 1	-	-528	-	-	-528
Kosteneffectiviteit fase 2		-	-400	-	-400
Totaal kostenbesparingen	**-650**	**-678**	**-400**	**-**	**-1.728**

Het onderdeel 'Informatievoorziening' is reeds in de Begroting 2022 verwerkt in de kosten van Bedrijfsvoering. De overige onderdelen zijn opgenomen onder Primair proces. 'Vergunningverlening' is opgenomen in de salariskosten, terwijl 'Kosteneffectiviteit fase 1' en 'fase 2' zijn weergegeven onder 'Algemene kosten', 'Van goed naar beter'.

De besparingen van € 528.000 in 2023 en van € 400.000 in 2024 zijn het effect van projecten opgestart in 2022. Het bedrag van € 528.000 betreft enerzijds een besparing van € 478.000 opgenomen onder algemene kosten en een bedrag van € 50.000 als gevolg van het niet invullen van functies door verdere digitalisering en automatisering van werkzaamheden. In 2024 betreft het een besparing van € 400.000 die is opgenomen onder de algemene kosten.

Teneinde de besparingen structureel binnen de dienst te verankeren, zijn op voorhand 'investeringen' noodzakelijk. In onderhavige begroting, en die van 2023 zijn de volgende maatregelen doorgevoerd:

Maatregelen Kosten-effectiviteit onderzoek Bedragen x € 1.000	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Kosteneffectiviteit - initieel	250	-	-	-
Kosteneffectiviteit - structureel	200	200	200	200
Totaal investeringen	**450**	**200**	**200**	**200**

Met deze maatregelen wordt een structurele kostenreductie van € 1,5 miljoen gerealiseerd met behoud van de uitvoeringskwaliteit. Sterker nog, naar verwachting neemt de kwaliteit toe. In de Begroting 2022 is berekend dat zonder deze maatregelen de deelnemersbijdrage voor het jaar 2025 4% (€ 1,3 miljoen) hoger zou uitvallen.

4.3 Begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027

Het overzicht van baten is als volgt:

Baten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2022	Begroting* 2023	Begroting 2024	2025	2026	2027
Programmadeel 1: Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving	20.842	24.166	24.191	25.101	25.979	26.888
Programmadeel 2: Advies en Projecten	9.627	11.737	11.978	12.428	12.863	13.313
Programmadeel 3: Collectieve taken	1.624	1.824	1.859	1.929	1.996	2.066
Programmadeel 4: Buiten werkprogramma	2.827	1.730	1.771	1.838	1.902	1.969
Programmadeel 4: Overige exploitatiebaten	601	610	610	610	610	610
Specifieke uitkeringen Omgevingsdiensten	97	1.664	1.145	672	672	-
Totaal baten	**35.618**	**41.730**	**41.553**	**42.577**	**44.022**	**44.846**
Stortingen reserves	-113	-75	-42	-42	-42	-42
Onttrekkingen reserves	-	-	-	-	-	-
Totaal reserves	**-113**	**-75**	**-42**	**-42**	**-42**	**-42**
Totaal lasten	**34.921**	**41.654**	**41.511**	**42.535**	**43.981**	**44.804**
Gerealiseerd resultaat	**583**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

* dit betreft de 1e begrotingswijziging 2023

Het overzicht van de lasten Primair proces is als volgt:

Lasten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2022	Begroting* 2023	Begroting 2024	2025	2026	2027
Primair proces						
Personele kosten						
Lonen & salarissen	19.298	22.364	23.381	24.340	25.289	25.750
Reiskosten	245	307	315	322	329	335
Overige personeelskosten	264	477	495	507	517	424
Personeel niet in loondienst	3.470	4.114	3.587	3.207	3.294	3.374
Detacheringsinkomsten	-73	-	-	-	-	-
Totaal Personele kosten	**23.204**	**27.262**	**27.778**	**28.377**	**29.429**	**29.882**
Afschrijvingskosten						
Afschrijvingskosten	82	79	128	129	129	134
Totaal Afschrijvingskosten	**82**	**79**	**128**	**129**	**129**	**134**
Huisvesting en organisatiekosten						
Huisvesting en facilitaire kosten	72	104	106	109	111	113
Tractie	-	-	-	-	-	-
Automatisering	23	23	20	21	21	20
Algemeen beheer	12	18	18	19	19	20
Totaal Huisvesting en organisatiekosten	**107**	**145**	**145**	**149**	**151**	**152**
Kosten primaire werkzaamheden verricht door derden						
Laboratoriumkosten	1.588	1.751	1.793	1.836	1.871	1.906
Milieumetingen	549	610	610	610	610	610
Totaal Kosten primaire werkzaamheden verricht door derden	**2.137**	**2.361**	**2.403**	**2.446**	**2.481**	**2.516**
Algemene kosten						
'Van goed naar beter'	-	-478	-878	-878	-878	-878
Totaal Algemene kosten	**-**	**-478**	**-878**	**-878**	**-878**	**-878**
Totaal lasten Primair proces	**25.530**	**29.369**	**29.576**	**30.222**	**31.312**	**31.807**

Het overzicht van de lasten Bedrijfsvoering is als volgt:

Lasten Bedragen x € 1.000				**Meerjarenraming**		
	Realisatie 2022	Begroting* 2023	Begroting 2024	2025	2026	2027
Bedrijfsvoering						
Personele kosten						
Lonen & salarissen	4.567	5.654	6.096	6.346	6.593	6.850
Reiskosten	111	232	238	244	248	253
Overige personeelskosten	688	1.271	1.267	1.297	1.322	1.347
Personeel niet in loondienst	392	423	-	-	-	-
Detacheringsinkomsten	-42	-	-	-	-	-
Totaal Personele kosten	**5.715**	**7.580**	**7.600**	**7.886**	**8.163**	**8.450**
Afschrijvingskosten						
Afschrijvingskosten	151	**81**	85	79	79	39
Totaal Afschrijvingskosten	**151**	**81**	**85**	**79**	**79**	**39**
Huisvesting en organisatie						
Huisvesting en facilitaire kosten	1.030	1.200	1.229	1.258	1.282	1.306
Tractie	57	92	94	96	98	100
Algemeen beheer	415	794	555	569	579	590
Automatisering	2.068	2.383	2.216	2.269	2.312	2.356
Totaal Huisvesting en organisatie	**3.570**	**4.469**	**4.094**	**4.192**	**4.272**	**4.353**
Totaal lasten Bedrijfsvoering	**9.436**	**12.130**	**11.780**	**12.158**	**12.514**	**12.842**
Overig						
Diverse baten en lasten	-45	-	-	-	-	-
Onvoorzien	0	150	150	150	150	150
Vennootschapsbelasting	1	5	5	5	5	5
Subtotaal	**-45**	**155**	**155**	**155**	**155**	**155**
Totaal Overig	**-45**	**155**	**155**	**155**	**155**	**155**
Totaal lasten	**34.921**	**41.654**	**41.511**	**42.535**	**43.981**	**44.804**

Op grond van het BBV wordt inzicht verschaft in de structurele en incidentele baten en lasten voor de OMWB. In het volgende overzicht wordt dit weergegeven (bedragen x € 1.000):

	2024		2025		2026		2027	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Structureel	41.553	41.511	42.577	42.535	44.022	43.981	44.846	44.804
Incidenteel	-	-	-	-	-	-	-	-

* dit betreft de 1e begrotingswijziging 2023

5. Toelichting op de begroting 2024

In dit onderdeel wordt een toelichting gegeven op de belangrijkste verschillen tussen de 1e begrotingswijziging 2023 en 2024. Aan het einde van dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de beschikbare declarabiliteit en de te hanteren functionele tarieven voor het begrotingsjaar 2024.

5.1 Toelichting op de baten

De baten van de OMWB bestaan voor het voornaamste deel uit bijdragen van onze deelnemers voor diensten en producten die zij afnemen. De baten zijn in beginsel gebaseerd op de omvang van de werkprogramma's 2023. Daarbij ziet de OMWB de laatste jaren een toename van het aantal verzoektaken en taken buiten het werkprogramma. In bijlage 1 zijn de bijdragen voor 2024 en verder per deelnemer gespecificeerd.

In het 'Overzicht van baten', opgenomen in hoofdstuk 4, is een reductie van € 400.000 opgenomen. Het betreft het effect van de tweede fase van het kosteneffectiviteitsonderzoek. Conform paragraaf 4.2.3. zijn voor 2024 verdere maatregelen uit het kosteneffectiviteitsonderzoek verwerkt, welke structureel doorwerken in de bijdragen van deelnemers. Zonder deze maatregelen zou de bijdrage over 2025 4% (€ 1,3 miljoen) hoger uitvallen.

Ook de effecten van de evaluatie van de MWB-norm, uitgevoerd in het najaar van 2021, zijn in de bijdragen van de deelnemers verwerkt.

5.2 Toelichting op de lasten

Voor de begroting 2024 worden de ramingen van de kosten vergeleken met die van de 1e begrotingswijziging 2023. Waar nodig zijn de verschillen nader toegelicht.

Personeelslasten Bedragen x € 1.000	Begroting* 2023	Begroting 2024
Primair proces		
Personele kosten		
Lonen & salarissen	22.364	23.381
Reiskosten	307	315
Overige personeelskosten	477	495
Personeel niet in loondienst	4.114	3.587
Detacheringsinkomsten	-	-
Totaal Personele kosten	**27.262**	**27.778**

* dit betreft de 1e begrotingswijziging 2023

Lonen & salarissen:

De mutatie in de salariskosten wordt als volgt gespecificeerd:

- Basis voor deze post vormt de bezetting begin 2023 en de daarmee verwachte salariskosten voor 2023;
- voor de indexering is rekening gehouden met 4,2%, waarbij een actualisatie van de begroting 2023 heeft plaats gevonden voor het principeakkoord cao SGO 2023;
- in correlatie met hetgeen vermeld in paragraaf 5.1 inzake de beoogde efficiency binnen het onderdeel 'Vergunningverlening' is € 150.000 in mindering gebracht op de corresponderende salariskosten.

Reiskosten:

- Met het loslaten van het thuiswerkadvies is de verwachting dat de reiskosten in 2024 weer zullen toenemen. Eerdere uitvraag leert echter dat veel medewerkers een hybride invulling van hun werkweek voor ogen hebben. Deels wensen ze hun werkzaamheden op kantoor of een decentrale werkplek uit te voeren en deels vanuit huis. Een tegemoetkoming voor dit laatste is geregeld in het principeakkoord cao SGO 2023 in de vorm van een thuiswerkvergoeding. De kosten van deze vergoeding zijn onder de post 'Overige personele kosten' opgenomen;
- indexering: 2,4%.

Overige personeelslasten:

- Kosten die hieronder geschaard worden, betreffen onder andere: opleidingen, arbo, werving & selectie, personeelsvereniging en werkkleding;
- indexering: 2,4%.

Personeel niet in loondienst:

- De formatie is gebaseerd op 247 fte. Het werkaanbod ligt circa 28.600 uur hoger dan met deze formatie bewerkstelligd kan worden, dit betreft circa 22 fte. Aanvullend wordt een deel van de formatie ingevuld door inhuur van externe medewerkers. De laatste jaren heeft de OMWB samen met de andere Brabantse omgevingsdiensten fors geïnvesteerd in arbeidsmarktpositionering. Dit betaalt zich inmiddels terug in de werving van medewerkers. Hoewel daarmee een trendbreuk gerealiseerd is, overstijgt deze nog niet de krapte op de arbeidsmarkt uit de voorbije jaren. Tenslotte zal het verlies aan declarabiliteit (mede als gevolg van de harmonisatie verlofrechten zoals geregeld in de cao 2021-2022 en extra verlof uit het principeakkoord cao SGO 2023) worden belegd bij inhuurkrachten.

Afschrijvingskosten Bedragen x € 1.000	Begroting* 2023	Begroting 2024
Primair proces		
Afschrijvingskosten		
Afschrijvingen	79	128
Totaal Afschrijvingskosten	**79**	**128**

* dit betreft de 1e begrotingswijziging 2023

Afschrijvingskosten:

- Meerjarig zijn de afschrijvingskosten in beeld gebracht bij het meerjaren-investeringsprogramma (zie paragraaf 6.2);
- als gevolg van zuiverdere boekingsgangen zijn de afschrijvingskosten enerzijds onder Primair proces en anderzijds onder Bedrijfsvoering verantwoord.

Huisvesting en organisatie Bedragen x € 1.000	Begroting* 2023	Begroting 2024
Primair proces		
Huisvesting en organisatie		
Huisvesting en facilitaire kosten	104	106
Tractie	-	-
Automatisering	23	20
Algemeen beheer	18	18
Totaal Huisvesting en organisatie	**145**	**145**

Huisvesting en organisatie:

- Als gevolg van zuiverdere boekingsgangen zijn de kosten voor 'Huisvesting en facilitaire kosten', 'Automatisering' en 'Algemeen beheer' enerzijds onder Primair proces en anderzijds onder Bedrijfsvoering verantwoord;
- voor de raming van de kosten voor 'Huisvesting en facilitaire kosten', 'Automatisering' en 'Algemeen beheer' is aansluiting gezocht bij de lagere realisatiecijfers uit 2022 en eerder;
- indexering van 2,4%.

Overige kosten Bedragen x € 1.000	Begroting* 2023	Begroting 2024
Primair proces		
Overige kosten		
Laboratoriumkosten	1.751	1.793
Milieumetingen	610	610
Totaal Overige kosten	**2.361**	**2.403**

De *Overige kosten* worden als volgt gespecificeerd:

- De 'Laboratoriumkosten' kennen de laatste jaren een gestage groei. De kosten voor luchtkwaliteitsmetingen/e-Noses zijn onder deze post opgenomen;
- de kosten voor milieumetingen worden gecompenseerd door de provincie Noord-Brabant en hebben derhalve een neutraal resultaateffect.

* dit betreft de 1e begrotingswijziging 2023

Algemene kosten Bedragen x € 1.000	Begroting* 2023	Begroting 2024
Primair proces		
Algemene kosten		
'Van goed naar beter'	-478	-878
Totaal Algemene kosten	**-478**	**-878**

De besparing van € 878.000 is het effect van projecten opgestart in 2022 onder de noemer 'Van goed naar beter'. In aansluiting op meldingen elders in deze begroting is deze post (nog) niet specifiek toe te wijzen aan de overige standaard rubrieken. Vandaar de keuze voor deze generieke post. In de loop van het begrotingsjaar zal verdere duiding en verfijning plaats vinden. U wordt hierover via de verschillende rapportagelijnen geïnformeerd.

Lasten Bedragen x € 1.000	Begroting* 2023	Begroting 2024
Bedrijfsvoering		
Personele kosten		
Lonen & salarissen	5.654	6.096
Reiskosten	232	238
Overige personeelskosten	1.271	1.267
Personeel niet in loondienst	423	-
Detacheringsinkomsten	-	-
Totaal Personele kosten	**7.580**	**7.600**
Afschrijvingskosten		
Afschrijvingskosten	81	85
Totaal Afschrijvingskosten	**81**	**85**
Huisvesting en organisatie		
Huisvesting en facilitaire kosten	1.200	1.229
Algemeen beheer	794	555
Automatisering	2.383	2.216
Tractie	92	94
Totaal Huisvesting en organisatie	**4.469**	**4.094**
Totaal lasten Bedrijfsvoering	**12.130**	**11.780**

De kosten van Bedrijfsvoering worden conform het BBV afzonderlijk in de begroting verantwoord.

De salariskosten bevinden zich op een vergelijkbaar niveau als de 1e begrotingswijziging 2023:

- Voor de indexering is rekening gehouden met 4,2%, waarbij een actualisatie van de begroting 2023 heeft plaatsgevonden voor het principeakkoord cao SGO 2023;
- voor een aantal functies waarvoor nu extern personeel wordt ingehuurd, wordt ervan uitgegaan dat deze in 2024 ingevuld worden met vaste medewerkers;
- als onderdeel van het Kosteneffectiviteitsonderzoek is een Kwaliteitsmanager aangetrokken. De kosten hiervan bedragen € 133.000.

Overige personeelskosten:

- Indexering van 2,4%.

Personeel niet in loondienst:

Voor de verdere doorontwikkeling van datamanagement en -beheer is inhuur van specialistische kennis en ervaring essentieel. De kosten worden geschat op € 150.000. Deze kosten zijn opgenomen onder de kosten automatisering.

Er is een verschuiving van de kosten voor personeel niet in loondienst naar de kosten van lonen & salarissen. De verwachting is dat er vaste medewerkers geworven kunnen worden voor de functies binnen Bedrijfsvoering waar in 2023 nog medewerkers voor ingehuurd worden.

Algemeen beheer:

- Indexering van 2,4%;
- onder deze rubriek zijn jaarlijks terugkerende kosten opgenomen voor het kwaliteitsmanagementsysteem; onderdeel van het Kosteneffectiviteitsonderzoek. De jaarlijks terugkerende kosten hiervan bedragen € 200.000 waarvan € 133.000 is opgenomen in de kosten voor lonen & salarissen.

Automatisering:

De daling in automatiseringskosten is in lijn met eerdere berichten. De resultaten van de grootschalige implementaties, transities en ontwikkelingen uit voorbije jaren vinden hun beslag binnen de organisatie.

De overige kosten van bedrijfsvoering zijn geïndexeerd met 2,4%.

Overig Bedragen x € 1.000	Begroting *2023	Begroting 2024
Diverse baten en lasten	-	-
Onvoorzien	150	150
Vennootschapsbelasting	5	5
Subtotaal	**155**	**155**
Totaal Overig	155	155
Totaal lasten	**41.654**	**41.511**

* dit betreft de 1e begrotingswijziging 2023

Onvoorzien

Voor de verplichte post ‘Onvoorzien’ is vanuit het Dagelijks Bestuur in de begroting een bedrag opgenomen van € 150.000. Dit bedrag is ongewijzigd ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2023 en wordt toereikend geacht.

5.3 Declarabiliteit

De met de deelnemers afgestemde werkprogramma's 2023 hebben als basis gediend voor de begroting 2024. Het werkaanbod is daarmee geraamd op ca. 349.700 declarabele uren.

In de begroting is rekening gehouden met een formatie van 306 fte, waarvan 247 fte in het primaire proces. Rekening houdend met een declarabiliteit van 1.300 uur per fte, is ca. 321.100 uur beschikbaar aan declarabele uren.

De declarabiliteitsnorm van 1.300 uur per fte kent de volgende opzet:

Bruto-netto-berekening	Totaal uren
Beschikbare uren (52 weken x 36 uur)	1.872
Verlof en feestdagen	274
Verzuim	103
Niet-declarabele uren (o.a. overleg, opleiding, kwaliteitsmanagement, uren key users en OR/BHV)	195
Totaal Declarabele uren	**1.300**

De ruimte tussen zowel werk- als additioneel aanbod en beschikbare urencapaciteit wordt gerealiseerd met inzet van externe inhuur.

5.4 Tarief ontwikkeling

De OMWB hanteert in de begroting een gemiddeld, voorcalculatorisch uurtarief voor de geraamde bijdragen van deelnemers. De facturatie (afrekening ten opzichte van de bevoorschotting) vindt plaats tegen de gedifferentieerde nacalculatorische tarieven, gebaseerd op de functionele inschaling van de uitgevoerde werkzaamheden.

In de begroting 2024 is voor de tariefsaanpassing rekening gehouden met de indexaties volgens de september-circulaire 2022 (herziene versie d.d. 21 september 2022), de beoogde besparing uit het kosteneffectiviteitsonderzoek 'Van goed naar beter', het vervallen van de kosten van het Cultuur & Leiderschapstraject en het vervallen van de initiële investering van de kwaliteitsmanagement impuls. In de tabel bovenaan de rechterzijde zijn de verschillende effecten afzonderlijk inzichtelijk gemaakt. Het gemiddelde, voorcalculatorische tarief voor 2024 bedraagt afgerond € 108,75 (gemiddeld tarief van de 1e begrotingswijziging 2023 bedraagt € 106,70).

Omschrijving		bedrag per uur	effect
Tarief 2023		**€ 106,70**	
Indexatie 2024 o.b.v. MEV	3,84%	€ 110,80	€ 4,10
Kwaliteitsmanagement impuls budget	€ -250.000	€ 110,07	€ -0,73
Cultuur & Leiderschapstraject	€ -50.000	€ 109,92	€ -0,15
Besparingen Kosteneffectiviteit 2024	€ -400.000	€ 108,75	€ -1,18
Tarief 2024		**€ 108,75**	

In onderstaande tabel zijn de functionele, voorcalculatorische tarieven voor het begrotingsjaar 2024 opgenomen, in vergelijking met de 1e begrotingswijziging 2023. Aanpassing van de tarieven heeft plaats gevonden aan de hand van de relatieve stijging van het gemiddelde, voorcalculatorisch uurtarief van 2024 (€ 108,75) ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2023 (€ 106,70) tegen 1,92%.

Conform de oorspronkelijke Begroting 2023 kent de tabel een compacte opzet. In de praktijk is gebleken dat de eerdere, veelheid aan gedifferentieerde tarieven niet gehanteerd wordt. Indikking van de lijst is ook ingegeven vanuit doelmatigheid.

Functioneel voorcalculatorische uurtarieven	Begroting 2024 uurtarief	Begroting 2023* uurtarief
Milieu		
MBO	€ 89,20	€ 87,50
HBO	€ 109,30	€ 107,25
Specialisten	€ 129,55	€ 127,10

* dit betreft de 1e begrotingswijziging 2023

Tarieven buiten kantoortijd: *Als kantoortijden hanteren we de maandagen tot en met de vrijdagen van 7.00 tot 22.00 uur. Alle overige tijdstippen zijn buiten kantoortijd. We hanteren een opslagpercentage van 30% op de tarieven voor werkzaamheden buiten kantoortijd.*

6. Uiteenzetting financiële positie

Op grond van het BBV dient in de begroting en jaarrekening een uiteenzetting van de financiële positie van de dienst opgenomen te worden. Hierna wordt zowel de geprognosticeerde balans gepresenteerd als inzicht in verwachte investeringen en gehanteerde afschrijvingstermijnen. Ook wordt het verloop van de reserves weergegeven. In bijlage 2 is het overzicht per taakveld opgenomen.

6.1 Geprognosticeerde balans

In onderstaand overzicht is de geprognosticeerde begin- en eindbalans weergegeven voor zowel het begrotingsjaar als de meerjarenraming. In deze meerjarige geprognosticeerde balans is primair uitgegaan van bestaand beleid, aangevuld met verwachte (vervangings)investeringen.

Activa Bedragen x € 1.000	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Materiële vaste activa	1.416	1.208	1.076	903
Totaal vaste activa	**1.416**	**1.208**	**1.076**	**903**
Vorderingen op openbare lichamen	279	279	279	279
Uitzettingen rijksschatkist	2.129	2.129	2.129	2.129
Uitzettingen met looptijd < 1 jaar	**2.408**	**2.408**	**2.408**	**2.408**
Liquide middelen (banksaldi)	**991**	**991**	**991**	**991**
Overige en overlopende vlottende activa	**3.719**	**3.859**	**3.994**	**4.134**
TOTAAL ACTIVA	**8.534**	**8.466**	**8.469**	**8.436**

Passiva Bedragen x € 1.000	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Algemene reserve	2.092	2.092	2.092	2.092
Bestemmingsreserve meetstations	1.056	1.098	1.140	1.182
Resultaat boekjaar vóór bestemming	-	-	-	-
Eigen vermogen	**3.148**	**3.190**	**3.232**	**3.274**
Voorzieningen	**602**	**602**	**602**	**602**
Vaste schulden	**-**	**-**	**-**	**-**
Vlottende schulden < 1 jaar	**453**	**453**	**453**	**453**
Overlopende passiva	**4.331**	**4.221**	**4.182**	**4.107**
TOTAAL PASSIVA	**8.534**	**8.466**	**8.469**	**8.436**

6.2 (Vervangings-)investeringen 2024

In 2024 zal een aantal bedrijfsmiddelen opnieuw aangeschaft of vervangen moeten worden. Het uitgangspunt is dat het Algemeen Bestuur met het vaststellen van de begroting 2024 goedkeuring verleent aan het onderstaande overzicht van (vervangings-)investeringen.

Investeringen Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
Huisvesting	40	50	-	-	-
Automatisering	-	50	-	-	-
Communicatiemiddelen	-	-	-	-	-
Wagenpark	150	-	-	-	-
Technische apparatuur	575	-	-	75	-
Totaal	**765**	**100**	**-**	**75**	**-**

Bij vervanging van activa wordt nut en noodzaak afgewogen. Niet altijd kan vervanging plaatsvinden tegen de geraamde aanschafwaarden, wat betekent dat de werkelijke lasten kunnen afwijken van de in de tabel opgenomen bedragen. Substantiële afwijkingen melden we bij de bestuursrapportages.

Voor activering van investeringen wordt vanaf 2022 een ondergrens van € 1.000 (was voorheen € 10.000) gehanteerd. Vervangingen of aanschaffingen onder deze grens verantwoorden we in de exploitatie. Met het vaststellen van de begroting worden ook de vermelde afschrijvingstermijnen voor investeringen vastgesteld. De afschrijvingen vinden - eveneens vanaf 2022 - plaats bij ingebruikname van het actief (was het jaar volgend op activering). Vanwege de teruglopende investeringen is de financiële impact van beide veranderingen niet materieel. Het financiële beleid is overeenkomstig aangepast.

6.3 Afschrijvingstermijnen

Bij investeringen worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Tabel met de gehanteerde afschrijvingstermijnen	Jaren
Huisvesting	10
Automatisering	5
Communicatiemiddelen	3
Wagenpark	7
Technische apparatuur	15

6.4 Staat van reserves

Het verwachte verloop van de reserves is als volgt:

Staat van reserves 2024 - 2027 Bedragen x € 1.000	Algemene reserve	Reserve Meetstations
Stand per 1-1-2024	2.092	1.014
Mutatie 2024	-	42
Stand per 1-1-2025	2.092	1.056
Mutatie 2025	-	42
Stand per 1-1-2026	2.092	1.098
Mutatie 2026	-	42
Stand per 1-1-2027	2.092	1.140
Mutatie 2027	-	42
Stand per 1-1-2028	2.092	1.182

Algemene reserve

De stand van de Algemene Reserve bedraagt naar verwachting per 1-1-2024 € 2.092.000 (voor resultaatbestemming 2022).

Reserve Meetstations

De stand van de reserve meetstations bedraagt naar verwachting per 1-1-2024 € 1.014.000.

Het saldo van opbrengsten en kosten van de meetstations wordt per jaareinde toegevoegd (bij een positief saldo) of onttrokken (bij een negatief saldo) aan de reserve. Komende jaren loopt dit saldo jaarlijks nog op; daarna zal de reserve teruglopen en wordt een evenwicht in kosten en opbrengsten verwacht. Oorzaak hiervan is dat kosten als gevolg van investeringen pas in latere jaren via de afschrijvingen ten laste van de reserve worden gebracht.

B

Bijlagen

Bijlage 1. Specificatie bijdrage per deelnemer

Specificatie bijdrage 2024				
Gemeente	P1	P2	P3	Totaal
Alphen-Chaam	345.872	80.788	43.652	470.312
Altena	731.601	190.706	81.798	1.004.105
Baarle-Nassau	377.339	59.875	38.313	475.527
Bergen op Zoom	887.615	706.637	58.956	1.653.208
Breda	1.676.539	595.680	139.949	2.412.168
Dongen	309.126	120.068	36.083	465.276
Drimmelen	434.843	226.477	62.496	723.815
Etten-Leur	443.466	65.257	52.750	561.472
Geertruidenberg	393.432	114.901	36.763	545.097
Gilze en Rijen	369.712	105.741	49.862	525.316
Goirle	214.873	51.253	26.196	292.322
Halderberge	483.867	219.919	57.916	761.702
Heusden	394.952	111.696	43.353	550.000
Hilvarenbeek	493.428	190.865	48.960	733.252
Loon op Zand	264.838	140.293	44.376	449.507
Moerdijk	1.199.931	637.042	78.154	1.915.127
Oisterwijk	523.148	283.984	57.691	864.823
Oosterhout	910.347	253.215	84.409	1.247.971
Roosendaal	861.395	532.129	93.452	1.486.975
Rucphen	278.781	194.706	38.468	511.954
Steenbergen	420.998	149.068	54.152	624.218
Tilburg	1.899.113	1.051.911	152.716	3.103.740
Waalwijk	707.406	286.747	58.387	1.052.540
Woensdrecht	267.125	126.878	32.272	426.276
Zundert	410.640	253.463	72.006	736.109
Totaal gemeenten	**15.300.385**	**6.749.298**	**1.543.129**	**23.592.813**
Provincie	8.890.722	5.228.339	664.855	14.783.916
Totaal bijdrage 2024	**24.191.107**	**11.977.638**	**2.207.984**	**38.376.729**

Algemene toelichtingen bijlage 1:

- De bedragen zijn in beginsel gebaseerd op de bestuurlijk goedgekeurde werkplannen voor 2023. Deze zijn geïndexeerd op basis van het gemiddelde uurtarief 2024. Aanvullend is recentelijk een uitvraag naar bijgestelde inzichten bij de deelnemers gedaan. De resultaten hiervan zijn verwerkt in de tabel op voorgaande pagina;
- de bijdragen zijn gecorrigeerd voor de effecten van het kosteneffectiviteits-onderzoek en de evaluatie van de MWB-norm, uitgevoerd in het najaar van 2021;
- In de bedragen is geen rekening gehouden met de bijdragen voor het project 'Van inrichting naar MBA', het project 'Zeer Zorgwekkende stoffen' (ZZS), het behandelen van aanvragen bouw en het anonimiseren van bodem-onderzoeken bij de invoer in Squit/iBis". De hiervoor noodzakelijke bedragen komen bovenop de deelnemersbijdragen;
- de bedragen voor programma 3 betreffen de bijdragen van de deelnemers inclusief SSIB (in totaliteit 349.070). De uitvoering van SSIB vindt plaats door de ODBN. De OMWB draagt derhalve deze vaste bijdrage af aan de collega-omgevingsdienst;
- de definitieve invulling van deze bijdragen per deelnemer vindt plaats aan de hand van de bestuurlijk vast te stellen werkprogramma's. Bij de eerste bestuursrapportage 2024 wordt dit financieel vertaald en vastgelegd door middel van een begrotingswijziging als daar aanleiding toe is.

De bijdrage per deelnemer, met inbegrip van effecten volgend uit het kosten-effectiviteitsonderzoek en de evaluatie MWB-norm, ziet er meerjarig als volgt uit:

Meerjarige bijdrage deelnemers				
Gemeente	2024	2025	2026	2027
Alphen-Chaam	470.312	487.995	505.075	522.753
Altena	1.004.105	1.041.859	1.078.324	1.116.066
Baarle-Nassau	475.527	493.407	510.676	528.550
Bergen op Zoom	1.653.208	1.715.369	1.775.406	1.837.546
Breda	2.412.168	2.502.865	2.590.465	2.681.132
Dongen	465.276	482.771	499.668	517.156
Drimmelen	723.815	751.031	777.317	804.523
Etten-Leur	561.472	582.584	602.974	624.078
Geertruidenberg	545.097	565.592	585.388	605.877
Gilze en Rijen	525.316	545.068	564.145	583.890
Goirle	292.322	303.313	313.929	324.917
Halderberge	761.702	790.342	818.004	846.635
Heusden	550.000	570.680	590.654	611.327
Hilvarenbeek	733.252	760.822	787.451	815.012
Loon op Zand	449.507	466.408	482.733	499.628
Moerdijk	1.915.127	1.987.136	2.056.685	2.128.669
Oisterwijk	864.823	897.340	928.747	961.253
Oosterhout	1.247.971	1.294.895	1.340.216	1.387.124
Roosendaal	1.486.975	1.542.885	1.596.886	1.652.778
Rucphen	511.954	531.204	549.796	569.039
Steenbergen	624.218	647.688	670.357	693.820
Tilburg	3.103.740	3.220.441	3.333.156	3.449.817
Waalwijk	1.052.540	1.092.116	1.130.340	1.169.902
Woensdrecht	426.276	442.304	457.784	473.807
Zundert	736.109	763.786	790.519	818.187
Totaal gemeenten	**23.592.813**	**24.479.902**	**25.336.699**	**26.223.483**
Provincie	14.783.916	15.339.791	15.876.684	16.432.368
Totaal bijdrage	**38.376.729**	**39.819.694**	**41.213.383**	**42.655.851**

Bijlage 2. Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld

Baten en lasten per taakveld Alle bedragen x € 1.000		Baten	Lasten
0.	Bestuur en ondersteuning	-	-
0.4	Bedrijfsvoering	692	11.881
0.5	Treasury	-	-
0.8	Overige baten en lasten	-	150
0.9	Vennootschapsbelasting	-	5
0.10	Mutaties reserves	-	42
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-
7.	Volksgezondheid en milieu	-	-
7.4	Milieubeheer	40.861	29.475
Saldo van baten en lasten op taakvelden		**41.553**	**41.553**

Lijst van veel gebruikte afkortingen en termen binnen de OMWB

AB	Algemeen Bestuur
DB	Dagelijks Bestuur
AO	Ambtelijk Overleg
MT	Management Team
ATO	Afdelingsteam Overleg
MD	Management Development
SSiB	Samen Sterk in Brabant
BRZO	Bedrijf Risico Zware Ongevallen
GR	Gemeenschappelijke Regeling
Burap	Bestuursrapportage
Marap	Maandrapportage
T1 (ect.)	Termijnrapportages
OD	Omgevingsdienst
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
WP	Werkprogramma
CT	Collectieve Taken
VTH	Vergunningverlening Toezicht & Handhaving
VV	Vergunningverlening
T&H	Toezicht & Handhaving
P1	Wettelijke basistaken
P2	Verzoektaken
P3	Collectieve Taken
P4	Buiten Werkprogramma
BOR	Besluit Omgevingsrecht
GUK	Gemeenschappelijk Uitvoeringskader
FAG	Financiële Adviesgroep
ROK	Regionaal Operationeel Kader
RUN	Regionaal Uitvoeringsniveau
IOV	Impuls Omgevingsveiligheid
OW	Omgevingswet
IPO	Interprovinciaal provinciaal overleg
BPO	Brabants Programma Omgevingsveiligheid
3D	3-Directeuren Overleg

OR	Ondernemingsraad
GO	Georganiseerd Overleg
PNB	Provincie Noord-Brabant
AM	Accountmanagement
TM	Teammanagers
TB	Technisch Beraad
HoO	Huis op Orde
P&C	Planning & Control
NIG	Niet-inrichtinggebonden taken
MWB-norm	Midden- en West-Brabant Norm
SBK	Sociaal Beleidskader
VVGB	Verklaring van geen Bedenkingen
LPF	Level Playing Field
VTHKA	Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving, Klachten, Advies
IB	Inrichtingenbestand
WNT	Wet Normering Topinkomens
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BV	Bedrijfsvoering
Wgr	Wet Gemeenschappelijk Regeling
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
ODBN	Omgevingsdienst Brabant Noord
ODZOB	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
ITV	Intensieve Veehouderij

Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Postbus 75
5000 AB Tilburg
013 206 01 00
info@omwb.nl
www.omwb.nl